

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.162/2019/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a Gömöri Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Gömöri Tibor) által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a Törös Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Törös Judit) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2019. február 7. napján kelt 15.P.20.907/2018/16. számú ítélete ellen a felperesek részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 25 700 (huszonötezer-hétszáz) Ft fellebbezési eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 64 738 (hatvannégyezer-hétszázharmincnyolc) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A peres felek 2006. október 4. napján „ HITEL -, ZÁLOG- és KÉSZFIZETŐ KEZESI SZERZŐDÉS svájci frank magánhitelhez (annuitásos törlesztéssel)" elnevezésű megállapodást kötöttek, amely alapján az alperes kötelezte magát arra, hogy az I. r. felperes részére 31 900 CHF összegű deviza hitelkeretet tart rendelkezésre és a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén legfeljebb 5 200 000 Ft összegű kölcsönt folyósít a részére, rögzítették a kölcsön folyósításának és visszafizetésének a feltételeit, zálogjogot alapítottak az I. r. felperes tulajdonában álló megjelölt ingatlanra, a II. r. felperes pedig készfizető kezességet vállalt az I. r. felperest a kölcsönszerződésből terhelő kötelezettség teljesítéséért. A szerződéskötés időpontjában a felperesek ún. kockázatfeltárási nyilatkozatot írtak alá, amely a következőket tartalmazza: „A forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel előre pontosan nem becsülhető devizaárfolyam és kamat kockázat tudatos felvállalását jelenti a hitel devizanemétől függően a hitel teljes, vagy adott esetben részleges futamidejére vonatkozóan... A hitel futamideje alatt árfolyam elmozdulások, a nemzetközi pénzpiacok és a forint piaci helyzete változásától függően bármikor, előre meg nem becsülhető gyakorisággal, irányban és mértékben következhetnek be. Az árfolyamváltozás hatására változhat, kedvezőtlen esetben akár jelentős mértékben megnövekedhet mind a tőketartozás, mind a törlesztőrészek forintban számított összege." A felperesek a kockázatfeltárási nyilatkozat tartalmát megismerték, ezt aláírásukkal tanúsították. Nyilatkoztak, hogy a devizahitel szerződést az abban foglaltak ismeretében, a piac által indukált esetleges kockázatok felelős mérlegelésével kötötték meg.

A felvett kölcsön célja az I. r. felperes által a **(bank neve)** Nyrt.-től korábban felvett svájci frank alapú kölcsönszerződésből eredő tartozásának a kiegyenlítése.

A felperesek keresetükben a szerződés érvénytelensége megállapítását kérték a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209. § (1) bekezdésére és 209/A. § (2) bekezdésére alapítottnak. Érvelésük szerint sem a kölcsönszerződés, sem az általános szerződési feltételek nem tartalmaznak egyértelmű, részletes és világos tájékoztatást az ügylet árfolyamkockázatát illetően, nem állapítható meg, hogy a fogyasztó köteles-e viselni teljes egészében és korlátlan mértékben az árfolyamkockázatot. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérték a kölcsönszerződést a határozathozatalig terjedő időtartamra hatályossá nyilvánítani és az általuk eddig törlesztett 4 596 500 Ft teljesítésre tekintettel kérték annak megállapítását, hogy a még fennálló tőketartozásuk 3 787 269 Ft.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat közérthető, egyértelmű és világos tájékoztatást tartalmaz az árfolyamváltozás mibenlétéről, annak a fogyasztó fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatásáról, amely alapján az átlagos fogyasztó felmérhette a deviza alapú hitelezés kockázatait. A tájékoztatás megfelel a Kúria 2/2014., valamint a 3/2016. PJE határozatában foglaltaknak. Az elszámolást illetően kiemelte, az alperes a DH2. tv. szerinti elszámolást elvégezte, az felülvizsgáltként minősül, a felperesek által készített elszámolás azonban nem a vonatkozó törvény rendelkezéseire alapul, abban nem alkalmazhatóak a forint kölcsönre vonatkozó szabályok, miután a peres felek között svájci frank alapú szerződés jött létre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az alperesnek 224 350 Ft perköltséget, míg az államnak 227 236 Ft eljárási illetéket. Határozata indokolásában megállapította, a felperesek a hitelkeret, illetve kölcsönszerződés aláírását megelőzően kockázatfeltáró nyilatkozatot írtak alá, a szerződést az abban foglaltak mérlegelésével kötötték meg, aláírásukkal pedig elismerték a nyilatkozatban foglaltak megismerését, megértését. Kiemelte, a perben meghallgatott banki ügyintézők alátámasztották, hogy a felperesek szóban is tájékoztatást kaptak, a deviza alapú és forint hitelek eltéréseiről, az erre vonatkozó hitelkalkulációt velük ismertették. Amennyiben a felperesek a szerződés aláírása előtt kellő figyelmet fordítottak volna a kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmára, úgy egyértelmű lehetett volna számukra, hogy a forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel számukra kockázatot jelent, az árfolyamváltozás hatására mind a tőketartozásuk, mind a törlesztőrészek forintban számított összege jelentősen megemelkedhet. Az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése nem tisztességtelen, egyebekben a perbeli tájékoztatás mindenben megfelel a 2/2014. PJE határozatba foglalt elvárásoknak, továbbá a 6/2013. PJE határozat I.3. pontjában kifejtetteknek is. Kiemelte, a pénzügyi intézményt a törlesztőrészek mértékét illetően tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. Utalt az EUB C-51/17. számú ítéletére, kiemelve, hogy a perbeli tájékoztatás az ebben rögzített elvárásoknak is minden tekintetben megfelel.

Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésükben a felperesek annak megváltoztatásával, a keresetüknek helyt adó döntés meghozatalát kérték. A szerződés alapján általuk túlfizetett összeget 809 231 Ft-ban határozták meg, amelyet a még fennálló tartozásuk összegébe kértek beszámítani. Érvelésük szerint iratellenes az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása, miután a perben meghallgatott banki alkalmazottak tanúvallomásából nem vonható le olyan következtetés, miszerint az árfolyamkockázatra vonatkozóan a szerződéskötést megelőzően bármilyen tájékoztatást kaptak. Kiemelték, iskolai végzettségükből, élettapasztalataikból, munkakörülményeikből kitűnően nem érik el a 2/2014. PJE határozatban részletezett átlagos fogyasztói szintet.

Idézték a 2/2014. PJE. határozat, valamint az EUB C-51/17. számú ítéletének rendelkezéseit, hangsúlyozva, hogy a perbeli szerződés kapcsán nyújtott tájékoztatás e követelményeknek nem felel meg, ebből következően pedig az árfolyamkockázat viselését megalapozó szerződési feltételek és ezáltal a kölcsönszerződés érvénytelen.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az alperes által nyújtott tájékoztatás az ügylet árfolyamkockázatát illetően megfelel a 2/2014. PJE határozat elvárásainak, azt a felperesek a szerződéskötést megelőzően megismerték, aláírták. Hangsúlyozta, a Kúria 6/2013. és 2/2014. PJE határozatai összhangban állnak az EUB vonatkozó ítéleteivel, az itt kifejtettekre figyelemmel is teljeskörűnek, világosnak és érthetőnek tekinthető a perbeli tájékoztatás. Lényegesnek ítélte, hogy a felperesek a Hpt. 203. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően aláírásukkal igazolták a kockázatfeltáró nyilatkozat átvételét, megismerését.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást javarészt helytállóan állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével az ítéletábla egyetért, határozata indokolása megfelel a jogszabályi követelményeknek, ezért az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú eljárás során kizárólag az képezte vizsgálat tárgyát, hogy az alperes a deviza alapú kölcsönszerződés megkötésekor nyújtott-e a felperesek részére olyan tartalmú tájékoztatást, amely alapján tisztában lehettek az árfolyamkockázat fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatásával.

Az ítéletábla nem ért egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperesek a szerződéskötés időpontjában szóban világos, egyértelmű és érthető tájékoztatást kaptak az alperes alkalmazottaitól az ügylet árfolyamkockázatát illetően. Ezt ugyanis a tanúvallomások ((**tanú neve**), tanú 3, tanú 1) nem támasztják alá, a perben meghallgatott tanúk egyikének nyilatkozata alapján sem állapítható meg a konkrét jogügyletre vonatkozóan adott szóbeli tájékoztatás megtörténte és tartalma. Ennek azonban a jogvita érdemi elbírálása szempontjából nincs jelentősége, mert a szerződéskötéskor olyan tartalmú írásbeli tájékoztatást kaptak a felperesek, ami minden tekintetben megfelel a 2/2014. és 3/2016. PJE döntésben foglaltaknak és összhangban áll az EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17. határozataiban közzétett állásfoglalásokkal is. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtettekkel az ítéletábla maradéktalanul egyetért, azokat megismételni nem kívánja.

Kiemeli, a szerződéskötéskor a felperesek által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat világos és érthető tájékoztatást tartalmazott - egyebek mellett - arról, hogy az árfolyamváltozás hatására korlátozás nélkül megnövekedhet a tőketartozásuk és a törlesztőrészletek összege, ennek gyakorisága, az árfolyamváltozás iránya pedig előre nem becsülhető meg. E tájékoztatás alapján a 2/2014. PJE határozat szerint körülírt általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára felismerhető volt az árfolyamváltozás fizetési kötelezettségére gyakorolt hatása. A felperesek arra hivatkoztak fellebbezésükben, hogy iskolai végzettségük, élettapasztalataik és ismereteik alapján nem érik el a PJE határozatban megfogalmazott átlagos fogyasztó szintjét, így a kockázatfeltáró nyilatkozat alapján nem lehettek tisztában az árfolyamkockázat lényegével. Ez az álláspontjuk azonban téves, ugyanis a tájékozottság megítélése szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a felperesek átlagos fogyasztónak tekinthetők-e, azaz, hogy konkrétan a felperesek megérthették-e az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást, hanem az vizsgálendő, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára világos és érthető volt-e a tájékoztatás tartalma. Ahogyan arra az ítéletábla a fentiekben utalt, a perbeli tájékoztatás e kíváncságnak megfelelt, az abban foglaltak alapján a fentebb vázolt fogyasztó megérthette az árfolyamkockázat lényegét, annak a fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatását, így az, hogy konkrétan a felperesek megértették-e azt, vagy sem, már ettől eltérő kérdés, ennek

vizsgálatára jelen perben nem kerülhet sor. Arra tehát helytállóan hivatkozik az alperes, hogy nem a konkrét fogyasztónak kell elérnie az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó szintjét, hanem a tájékoztatásnak kell olyannak lennie, amely alapján a fentiek szerint minősített fogyasztó számára a tájékoztatás világos és érthető.

Emellett arra figyelemmel is kétséges a felperesek érvelése, mert a peradatokból kitűnően az I. r. felperes vállalkozóként tevékenykedett, a perbeli kölcsönt egy korábbi deviza alapú kölcsöne kiváltása céljából vette fel. Ebből következően ismernie kellett a deviza alapú finanszírozás és az árfolyamváltozás lényegét. Tény, hogy a kölcsön felvétele időpontjában Magyarországon már igen elterjedtek voltak a deviza alapú ügyletek, annak lényegi tulajdonságaival a felpereseknek is tisztában kellett lenniük, így a tájékoztatatlanságukra, illetve az iskolai végzettségük hiányára megalapozottan ez okból sem hivatkozhatnak.

A felperesek állították, azonban nem bizonyították az eljárás során, hogy nem volt kellő idejük a szerződés, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozat áttanulmányozására. A perben meghallgatott **(tanú neve)** tanúvallomása alapján megállapítható volt, hogy a gyakorlat szerint egy szerződéskötésre legalább egy óra időtartam állt rendelkezésre. Mindezen túl a felpereseknek módjuk lett volna arra is, hogy további idő biztosítását kérjék a szerződés részletesebb átolvasására, megértésére, amennyiben annak értelmezése nehézségekbe ütközött számukra, ehhez kérhették volna az alperesi ügyintéző segítségét, azt azonban maguk sem állították, hogy erre a szerződéskötés során igényt tartottak volna. Ilyen körülmények között pedig az, hogy a szerződést és a kockázatfeltáró nyilatkozatot elolvasás nélkül írták alá saját felróható magatartásuk, amelynek következményeit az alperesre nem háríthatják át. A szerződés és a kockázatfeltáró nyilatkozat aláírása dátumának azonossága nem cáfolja a tájékoztatás szerződéskötés előtti megtörténtét, az pedig, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás csak röviddel a szerződéskötés előtt történik meg, nem kifogásolható.

A felperesek arra is hivatkoztak fellebbezésükben, hogy az elsőfokú bíróságnak hivatalból kellett volna a szerződés egészét revízió alá venni és vizsgálni azokat a semmisségi okokat is, amelyek köztudomásúak, függetlenül attól, hogy azokra hivatkoztak-e a keresetükben, vagy sem. Lényeges azonban, hogy a 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4. a) pontjában foglaltak szerint a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie. A semmisség megállapíthatósága érdekében a bíróság hivatalból bizonyítást nem folytathat le. A semmisségi ok hivatalbóli észlelése nem azt jelenti, hogy a bíróság a jogvita tárgyát képező szerződés valamennyi rendelkezését hivatalból vizsgálat tárgyává teszi abból a szempontból, hogy nem észlel-e - a felek által hivatkozottakon túl - további semmisségi okokat. A felek rendelkezési jogából következően azonban nem terjesztheti ki a bíróság a vizsgálódást olyan szerződési feltételekre, amelyekre a felek kifejezetten nyilatkozataik tartalmát értelmezve nem hivatkoztak (BDT2015. 3361.). Lényeges, hogy minden érvénytelenségi ok önálló jogalapot képez, így a kereseti kérelemhez kötöttség elvéből következően kizárólag annak vizsgálatára kerülhet sor, amelyre a fél hivatkozik (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 3. § (2) bekezdés, 215. §). Az elsőfokú bíróság ebből következően kizárólag az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltételek érvénytelenségét vizsgálhatta. Mindemellett a felperesek nem is jelöltek meg a fellebbezésükben olyan semmisségi okot, amelyet az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott.

A fellebbezési eljárás pertárgyértéke a felperes által megjelölt túlfizetés összege (809 231 Ft), amelyet a még fennálló tartozásába kívánt beszámítani. Ennek figyelembevételével a felperes fellebbezése sikertelenségére tekintettel a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján köteles az alperes ügyvédi munkadíjából álló fellebbezési eljárási költségének viselésére.

Szeged, 2019. november 13.

Dr. Tolna András sk.
táblabíró